TAMÁS GÁSPÁR MIKLÓS

Kedves Jeles András!

VISSZHANG - XLVIII. évfolyam 18. szám, 2004. április 30.

Amit a verescsillag-nyilatkozatról írsz, voltaképpen indokolt és helyes. Csakhogy ezt az aláírók közül többen hozzád hasonlóan látják, így magam is. A nyilatkozat szövege sajnos kissé egyoldalú, de így jár az, aki olyasmit szignál, amit nem maga fogalmazott. Ami engem illet: én a teljes kifejezési szabadság híve vagyok, tehát ellenzem az "önkényuralmi jelképeket" tiltó és az ún. "gyűlöletbeszéd"-törvényt is. Talán tudod: aggályosnak találom, hogy Bencsik András, a szélsőjobboldali Magyar Demokrata főszerkesztőjét letöltendő börtönbüntetésre ítélték - az egyre növekvő büntetési (pénzbüntetési) tételek a rágalmazási, becsületsértési, hitelrontási pörökben szerintem szintén a sajtószabadságot korlátozzák: törvényesen, ám helytelenül. Álláspontomat nyilvánosan kifejtettem már, de nem tudom, olvasol-e napilapokat. Ezt írtam a verescsillag-nyilatkozatról:
"A nyilatkozat lírai szövegében szép mondatok olvashatók az ötágú vörös csillagról, amely öt világrész dolgozóinak szolidaritását jelképezi. Én persze jól tudom, hogy a vörös csillag a sztálinista népirtás, a szovjet megszállás, a szolgaság és elnyomás jelképe is, de mivel a teljes kifejezési szabadság híve vagyok, fönntartásaim ellenére csatlakoztam a tiltakozáshoz. (A vörös csillag kétértelmű jelkép, a horogkereszt egyértelmű.)
Az ostoba törvény tarthatatlansága miatt a Munkáspárt alelnöke jól számított: olyanok is melléálltak, nem csak én, akiknek - enyhén szólva - más a véleményük az 1989 előtti rendszerről, mint neki. Ám amikor őt igazságtalanul éri az állami tekintély súlya, akkor ezek a lényegi nézeteltérések - nagyon helytelenül, de elkerülhetetlenül - elhallgatnak." (T. G. M.: "Főszerkesztő börtönben?", Magyar Hírlap, 2004. április 10-11.)
Ezt három nyilatkozatomban is megismételtem: "7-es Stúdió" (Klub Rádió: Kovács M. Veronika), "16 óra" (Kossuth Rádió: Váradi Júlia), a Magyar Rádió angol nyelvű adása (Jakobi Györgyi). Igazán nem titok, mit gondolok.
Az 1989 előtti parancsuralmi rendszer rehabilitálásáról nincs szó; ha láttad az aláírók névjegyzékét, tudod, hogy 56-os emigráns és 56-os elítélt is akad köztük, ahogy persze néhány javíthatatlan öreg kommunista is - meg nehezebben osztályozható mások.
A legaggasztóbb rehabilitációs manőver nem ez volt, hanem az, amelynek keretében - főleg a vitát kirobbantó Magyar Hírlap hasábjain - néhányunkkal, elsősorban Kis Jánossal szemben a szociálliberális establishment és a művészvilág kiválóságai kijelentették, hogy a D-209-es titkosszolgálati (csekista) pályafutása nem számít; nem látok morális különbséget köztük és a Munkáspárt hívei, a baloldali reakciósok között: így vagy úgy, a Kádár-kor elfogadása, "normalizálása" ment itt végbe.
Ezt én (is) elutasítom, nyilván Eörsi István is és mások is.
Tudomásul szolgál.

Tamás Gáspár Miklós

Ui. Az első magyar írószövetséget - Jávor Béla találgatásával szemben - nem a sztálinisták alapították a kilencszáznegyvenes évek végén, hanem maga Szabó Dezső a Tanácsköztársaság veresége után. Amúgy nem fontos.